

Sygn. akt V P 56/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2016 roku

Sąd Rejonowy / Okręgowy w R. Wydział V

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Sonia Lasota-Zawisza

Sędziowie

Ławnicy: Teresa Pieczka, Jolanta Bartoszewicz-Szweda

Protokolant: Tomasz Kałuża-Herok

po rozpoznaniu w dniu 3 lutego 2016 roku w Rybniku

sprawy z powództwa D. M.

przeciwko WA- NA (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B.

o odszkodowanie, wynagrodzenie za pracę w godzinach nocnych, należności z tytułu diet i ryczałty za noclegi

1. zasądza od pozwanej WA- NA (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. na rzecz powoda D. M. kwotę 2323,58 zł (dwa tysiące trzysta dwadzieścia trzy złote 58/100) tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nocnych z ustawowymi odsetkami od dnia 31 stycznia 2013r.;
2. w pozostałym zakresie powództwa oddala;
3. odstępuje od obciążania powoda kosztami postępowania.

Sonia Lasota-Zawisza

Teresa Pieczka Jolanta Bartoszewicz-Szweda

Sygn. akt V P 56/13

UZASADNIENIE

Powód D. M. wniósł przeciwko pozwanej WA- NA (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B. pozew o zapłatę wnosząc ostatecznie o: zasądzenie kwoty 9988,42 zł, na którą składały się: kwota 6000 zł tytułem diet za podróże służbowe wraz z ustawowymi odsetkami od 1 lipca 2012 roku, kwota 1428 zł tytułem odszkodowania za rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracodawcy wraz z ustawowymi odsetkami od 4 października 2012 roku oraz kwota 2560,42 zł tytułem dodatku za pracę w porze nocnej wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu, tj. od dnia 31 stycznia 2013 roku; zasądzenie kwoty 1919 euro tytułem ryczałtu z noclegi, na którą składają się: kwota 149 euro wraz z ustawowymi odsetkami od 11 maja 2012 roku, kwota 494 euro wraz z ustawowymi odsetkami od 11 czerwca 2012 roku, kwota 350 euro wraz z ustawowymi odsetkami od 11 lipca 2012 roku, kwota 373 euro wraz z ustawowymi odsetkami od 11 sierpnia 2012 roku, kwota 382 euro wraz z ustawowymi odsetkami od 11 września

2012 roku oraz kwota 171 euro wraz z ustawowymi odsetkami od 11 października 2012 roku; a także zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż w okresie od 14 kwietnia do 4 października 2012 roku był zatrudniony u pozwanej na stanowisku kierowcy i odbywał liczne podróże służbowe do Austrii, Niemiec i Holandii. Pozwana nie wypłacała mu w terminie wynagrodzenia, należności z tytułu podróży służbowych i dodatku za pracę w porze nocnej, wobec czego z dniem 4 października 2012 roku powód rozwiązał stosunek pracy zgodnie z art. 55 § 1¹ k.p. Pozwana nie wypłaciła powodowi także 25% ryczałtu tytułem zwrotu kosztów noclegów spędzonych w kabinie samochodu. Następnie, w dniu 23 października 2012 roku pozwana skierowała do niego pismo o rozwiązaniu umowy za dwutygodniowym wypowiedzeniem. Powód wzywał pozwaną do zapłaty części należności. W odpowiedzi, pozwana uznała roszczenie jednakże dokonała bezpodstawnego potrącenia wierzytelności. Powód kwestionował skuteczność dokonanego potrącenia zarzucając pozwanej, iż nie oznaczyła dokładnie potrąconej wierzytelności, a zaliczki nie zostały mu przekazane w sposób prawidłowy, bowiem brak było zobowiązania do zwrotu lub rozliczenia się. Nadto, powód nie zawierał z pozwaną żadnej umowy w tym zakresie i nie kwitował przyjęcia zaliczek. Zdaniem powoda potrącenie jako sprzeczne z prawem należy uznać za nieważne. (vide k.2-13, 124-125, 127, 169 verte, 279-281, 288-291, 392-394)

Pozwana WA- NA (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. wniosła o oddalenie powództwa podnosząc zarzut potrącenia, a także wniosła o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając odpowiedź pozwana przyznała okoliczności zatrudnienia powoda i wykonywania przez niego pracy w ramach podróży służbowych. Jednakże, podniosła, iż roszczenie powoda wygasło na skutek potrącenia wierzytelności dokonanego przez pozwaną pismem z 18 grudnia 2012 roku – co do kwoty 7440 zł oraz w odpowiedzi na pozew – co do kwoty 988 zł. Wierzytelność pozwanej wynika z pobranych i nierozliczonych przez powoda zaliczek. (vide k.61-65)

Sąd ustalił, co następuje:

Z dniem 14 stycznia 2012 roku powód D. M. został zatrudniony u pozwanej WA- NA (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością na stanowisku kierowcy, początkowo na okres próbny do 13 kwietnia 2012 roku, a następnie na czas określony do 13 kwietnia 2013 roku. W umowach strony ustaliły wynagrodzenie zasadnicze powoda początkowo w kwocie 1386 zł, a od 14 kwietnia 2012 roku w kwocie 1500 zł, płatne do 10-go dnia następnego miesiąca. Poza wynagrodzeniem zasadniczym, powodowi przysługiwały diety z tytułu podróży służbowych. Strony przewidziały możliwość rozwiązania umowy na czas określony za 2-tygodniowym wypowiedzeniem.

Dowód: umowy o pracę powoda wraz z załącznikami – akta osobowe powoda k.B1, B8 oraz akta sądowe k.15-19

W Regulaminie wynagrodzenia pozwana wskazała, iż prócz wynagrodzenia zasadniczego jej pracownikom przysługują m.in.: dodatkowe wynagrodzenie z pracą w porze nocnej, diety oraz ryczałty za noclegi z tytułu świadczenia pracy w podróżach służbowych (§ 2-3). Dodatek za pracę w porze nocnej wynosi 20% stawki godzinowej minimalnego wynagrodzenia miesięcznego. Zgodnie z Regulaminem pracy obowiązującym u pozwanej za porę nocną uważa się okres trzech godzin pomiędzy godz. 0:00 a 7:00 (§ 18).

Dowód: Regulamin wynagrodzenia k. 120-121; Regulamin pracy k.108-119

W dniach 6 czerwca oraz 2 sierpnia 2012 roku wynagrodzenie powoda zostało zajęte w toku komorniczych postępowań egzekucyjnych.

Dowód: zajęcie wynagrodzenia – akta osobowe powoda część B

Dnia 4 października 2012 roku powód rozwiązał stosunek pracy z pozwaną bez zachowania okresu wypowiedzenia z powodu opóźniania przez pozwaną wypłaty wynagrodzenia za pracę.

Dowód: pismo powoda z 4 października 2012 roku – akta osobowe powoda k.B11 oraz akta sądowe k.20; przesłuchanie stron – powoda k.170-171

Pismem z 5 października 2012 roku pozwana kwestionowała zasadność trybu rozwiązania umowy z uwagi na upływ terminu. Następnie, pismem z 24 października 2012 roku pozwana skierowała do powoda oświadczenie o rozwiązaniu umowy z zachowaniem 2-tygodniowego okresu wypowiedzenia, wskazując jako przyczynę redukcję etatów z powodu ciężkiej sytuacji ekonomicznej na rynku pracy.

Dowód: pisma pozwanej z 5 oraz 24 października 2012 roku – akt osobowe powoda k.B12, B13; przesłuchanie stron – za pozwaną prezes zarządu M. W. k.171 verte-172

Jednocześnie, pozwana wystawiła powodowi świadectwo pracy, w którym wskazała, iż powód był u niej zatrudniony do 4 października 2012 roku.

Dowód: świadectwo pracy – akt osobowe powoda k.C2

Pismem z 10 października 2012 roku powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 9800 zł, wskazując, iż pozwana nie wypłaciła mu: diet w kwocie 1400 zł tytułem należności za maj-czerwiec 2012 roku, kwocie 2600 zł tytułem należności za lipiec-sierpień 2012 roku oraz kwocie 3400 zł tytułem należności za wrzesień 2012 roku; a także dodatku za pracę w godzinach nocnych w kwocie 2000 zł.

Dowód: wezwanie do zapłaty k.23

Pismem z 26 listopada 2012 roku, otrzymanym 28 listopada 2012 roku, powód wezwał pozwaną do zapłaty diet z tytułu podróży służbowych w kwocie 4400 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 30 czerwca 2012 roku, na którą składały się: kwota 1400 zł tytułem należności za maj-czerwiec 2012 roku, kwota 2600 zł tytułem należności za lipiec-sierpień 2012 roku oraz kwota 3400 zł tytułem należności za wrzesień 2012 roku. Powód wskazał, iż z należnych diet w kwocie 7400 zł otrzymał jedynie 3000 zł tytułem zaliczki. Powód wezwał również pozwaną do zapłaty kwoty 2000 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem dodatku za pracę w godzinach nocnych od 15 lutego do 15 września 2012 roku, a także kwoty 1000 zł tytułem odszkodowania za rozwiązanie umowy. Powód zobowiązał pozwaną do uregulowania ww. należności w terminie do 7 grudnia 2012 roku.

Dowód: wezwanie do zapłaty – akta osobowe powoda k.C6 oraz akta sądowe k.29-31

Pismem z 18 grudnia 2012 roku pozwana odmówiła zapłaty kwoty 4400 zł tytułem diet wskazując, iż powód pobrał lecz nie rozliczył się z zaliczek w łącznej kwocie 20.853,13 zł. Jednocześnie, pozwana złożyła oświadczenie o potrąceniu wierzytelności powoda w kwocie 6000 zł z wierzytelnością pozwanej w kwocie 20.853,13 zł z tytułu pobranych przez powoda zaliczek. Pozwana kwestionowała również zasadność i wysokość żądanej kwoty tytułem dodatku za pracę w godzinach nocnych oraz odszkodowania. Nadto, pozwana wskazała powodowi, iż z tytułu zajęć komorniczych dokonała potrąceń w łącznej kwocie 3391,76 zł.

Dowód: pismo pozwanej z 18 grudnia 2012 roku k.34-37

Pismem z 9 kwietnia 2013 roku pozwana wezwała powoda do zapłaty kwoty 20.853,13 zł tytułem nierozliczonych zaliczek pieniężnych, w terminie do 20 kwietnia 2013 roku.

Dowód: wezwanie do zapłaty k.123

Pismem z 21 listopada 2012 roku Państwowa Inspekcja Pracy zawiadomiła powoda, iż w trakcie kontroli ustaliła nieterminowe wypłacanie wynagrodzenia, a także błędne zaliczenie wypłaconej uprzednio zaliczki diety na rzecz wynagrodzenia.

Dowód: pismo PIP z 21 listopada 2012 roku k.21

Wykonując pracę na rzecz pozwanej, powód przebywał w zagranicznych podróżach służbowych w Austrii, Belgii, Holandii, Niemczech oraz W. przez:

- 6 dni w kwietniu 2012 roku, za co przysługują mu diety w kwocie 252 euro oraz ryczałt za noclegi w kwocie 618 zł,
- 20 dni w maju 2012 roku, za co przysługują mu diety w kwocie 870 euro oraz ryczałt za noclegi w kwocie 2051 zł,
- 14 dni w czerwcu 2012 roku, za co przysługują mu diety w kwocie 609 euro oraz ryczałt za noclegi w kwocie 1455 zł,
- 15 dni w lipcu 2012 roku, za co przysługują mu diety w kwocie 645 euro oraz ryczałt za noclegi w kwocie 1547 zł,
- 15 dni w sierpniu 2012 roku, za co przysługują mu diety w kwocie 651 euro oraz ryczałt za noclegi w kwocie 1584 zł,
- 7 dni we wrześniu 2012 roku, za co przysługują mu diety w kwocie 306 euro oraz ryczałt za noclegi w kwocie 709 zł

tj., łącznie 77 dni podróży służbowej, 3333 euro diety (13.831,85 zł w przeliczeniu wg kursu 4,15 euro/zł) oraz 7964 zł ryczałtu.

Nadto, powód wykonywał pracę w porze nocnej. W przypadku ustalenia pory nocnej w godz. 21:00-05:00, powód świadczył pracę w następującej liczbie godzin nocnych:

- 24:39 godz. w kwietniu 2012 roku, za co przysługiwałoby mu wynagrodzenie w kwocie 277,31 zł,
- 50:27 godz. w maju 2012 roku, za co przysługiwałoby mu wynagrodzenie w kwocie 540,54 zł,
- 30:00 godz. w czerwcu 2012 roku, za co przysługiwałoby mu wynagrodzenie w kwocie 321,43 zł,
- 43:29 godz. w lipcu 2012 roku, za co przysługiwałoby mu wynagrodzenie w kwocie 444,72 zł,
- 61,20 godz. w sierpniu 2012 roku, za co przysługiwałoby mu wynagrodzenie w kwocie 627,27 zł,
- 09:59 godz. we wrześniu 2012 roku, za co przysługiwałoby mu wynagrodzenie w kwocie 112,31 zł,

tj. łącznie 219:54 godz. i 2323,58 zł.

W przypadku ustalenia pory nocnej w godz. 22:00-06:00, powód świadczył pracę w następującej liczbie godzin nocnych:

- 24:39 godz. w kwietniu 2012 roku, za co przysługiwałoby mu wynagrodzenie w kwocie 277,31 zł,
- 43,19 godz. w maju 2012 roku, za co przysługiwałoby mu wynagrodzenie w kwocie 464,11 zł,
- 23:00 godz. w czerwcu 2012 roku, za co przysługiwałoby mu wynagrodzenie w kwocie 246,43 zł,
- 40:10 godz. w lipcu 2012 roku, za co przysługiwałoby mu wynagrodzenie w kwocie 410,80 zł,
- 58:41 godz. w sierpniu 2012 roku, za co przysługiwałoby mu wynagrodzenie w kwocie 600,17 zł,
- 11:58 godz. we wrześniu 2012 roku, za co przysługiwałoby mu wynagrodzenie w kwocie 134,63 zł,

tj. łącznie 210:47 godz. i 2133,44 zł.

W przypadku ustalenia pory nocnej w godz. 23:00-07:00, powód świadczył pracę w następującej liczbie godzin nocnych:

- 24:39 godz. w kwietniu 2012 roku, za co przysługiwałoby mu wynagrodzenie w kwocie 277,31 zł,

- 37:58 godz. w maju 2012 roku, za co przysługiwałoby mu wynagrodzenie w kwocie 406,79 zł,
- 16:00 godz. w czerwcu 2012 roku, za co przysługiwałoby mu wynagrodzenie w kwocie 171,43 zł,
- 36:35 godz. w lipcu 2012 roku, za co przysługiwałoby mu wynagrodzenie w kwocie 374,15 zł,
- 58:05 godz. w sierpniu 2012 roku, za co przysługiwałoby mu wynagrodzenie w kwocie 594,03 zł,
- 15:21 godz. we wrześniu 2012 roku, za co przysługiwałoby mu wynagrodzenie w kwocie 172,69 zł,

tj. łącznie 188:38 godz. i 1996,40 zł.

Dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu wynagrodzeń i czasu pracy kierowców mgr inż. P. B. wraz z opiniami uzupełniającymi k.240-273, 361-373, 407-412; wykresówki z tachografu analogicznego k.41-52; wydruk z tachografu elektronicznego k.92-103; ewidencja czasu pracy k.193-198

Pozwana wypłaciła powodowi wynagrodzenie w kwocie:

- 1111,86 zł za styczeń 2012 roku – w dniu 13 lutego 2012 roku,
- 1111 zł za luty 2012 roku – w dniu 12 marca 2012 roku,
- 1111 zł za marzec 2012 roku – w dniu 11 kwietnia 2012 roku,
- 2222 zł za kwiecień 2012 roku – w dniu 10 maja 2012 roku,
- 1111 zł za maj 2012 roku – w dniu 13 czerwca 2012 roku,
- 1111,86 zł za czerwiec 2012 roku – w dniu 9 lipca 2012 roku,
- 1111,86 zł za lipiec 2012 roku – w dniu 6 sierpnia 2012 roku,
- 1087,43 zł za sierpień 2012 roku – w dniu 10 września 2012 roku,
- 1087,43 zł za wrzesień 2012 roku – w dniu 8 października 2012 roku,
- 1111,86 zł za październik 2012 roku – w dniu 9 listopada 2012 roku

oraz zaliczki na diety w kwocie:

- 5000 zł w dniu 13 lutego 2012 roku,
- 6000 zł w dniu 19 marca 2012 roku,
- 6000 zł w dniu 16 kwietnia 2012 roku,
- 300 zł w dniu 10 maja 2012 roku,
- 12000 zł w dniu 17 maja 2012 roku,
- 4762 zł w dniu 22 czerwca 2012 roku,
- 800 zł w dniu 11 lipca 2012 roku,
- 60 zł w dniu 24 lipca 2012 roku,
- 4144 zł w dniu 6 sierpnia 2012 roku,

- 3000 zł w dniu 22 października 2012 roku.

Jednocześnie, pozwana potrąciła z wynagrodzenia powoda tytułem zajęcia komorniczego kwotę 1463,69 zł w dniu 3 października 2012 roku.

Dnia 18 maja 2012 roku powód zwrócił pozwanej kwotę 7111 zł, w tym 1111 zł tytułem nadpłaconego wynagrodzenia za kwiecień 2012 roku oraz 6000 zł tytułem nadpłaconych diet.

Po uwzględnieniu zwrotu dokonanego przez powoda, pozwana wypłaciła mu łącznie kwotę 46.772,30 zł, na którą składały się: wynagrodzenie w łącznej kwocie 11.066,30 zł oraz zaliczki diet w łącznej kwocie 36.066 zł (w tym łączna kwota 25.066 zł wypłacona w okresie od 16 kwietnia do 22 października 2012 roku). Rozliczając należności z tytułu podróży służbowych, pozwana uwzględniała zarówno diety jak i 25% ryczałt za noclegi. W tytule przelewu wskazywano, iż jest to „zaliczka na potrzeb diet”, przy czym obejmowała diety oraz ryczałty za noclegi. Rozliczenie delegacji następowało po powrocie powoda do kraju.

Dowód: historia rachunku k.24-27, 85-86, 184-185, 330-332; lista zapisów kasowych k.38, 84; karta wynagrodzeń k.39, 77; rozliczenie delegacji k.78-83; lista księgowañ na kontach analitycznych k.40, 88-91 verte; przesłuchanie stron – powoda k.170-171; przesłuchanie stron – za pozwaną M. W. k.171 verte-172

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie zgromadzonych i powołanych wyżej dowodów z dokumentów, dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu wynagrodzeń i czasu pracy kierowców mgr inż. P. B. oraz, co do zasady, w oparciu o dowód z przesłuchania stron.

Sąd nie dał wiary przesłuchaniu powoda w zakresie, w jakim twierdził, iż wypłacone mu zaliczki diet zostały w rzeczywistości przeznaczone na koszty paliwa oraz opłat za przejazd autostradami, a także iż dokonywał tych płatności z rachunku bankowego małżonki. Powód nie wykazał powyższych okoliczności żadnymi dodatkowymi dowodami, a w szczególności nie przedłożył na ich potwierdzenie wyciągu z rachunku bankowego małżonki, do czego zobowiązał się w trakcie przesłuchania. Nie wykonał również zobowiązania Sądu w tym zakresie nałożonego w dniu 25 listopada 2013r. pod rygorem pominięcia tego dowodu. Jednocześnie, przesłuchiwany za pozwaną prezes zarządu M. W. podnosił, iż powód miał możliwość darmowego tankowania na bazie w S. oraz posiadał dodatkowo kartę paliwową bez limitu, a przejazdy autostradami opłacone zostały wykupionymi winietami.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje jedynie na częściowe uwzględnienie.

Żądanie zapłaty odszkodowania z tytułu rozwiązania umowy bez wypowiedzenia z winy pracodawcy jest nieuzasadnione.

Uprawnienie pracownika do rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia uregulowane zostało w przepisie art. 55 k.p. Zgodnie z jego § 1 pracownik może rozwiązać umowę o pracę bez wypowiedzenia, jeżeli zostanie wydane orzeczenie lekarskie stwierdzające szkodliwy wpływ wykonywanej pracy na zdrowie pracownika, a pracodawca nie przeniesie go w terminie wskazanym w orzeczeniu lekarskim do innej pracy, odpowiedniej ze względu na stan jego zdrowia i kwalifikacje zawodowe. Jednocześnie § 1¹ stanowi, iż pracownik może rozwiązać umowę o pracę w trybie określonym w § 1 także wtedy, gdy pracodawca dopuścił się ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków wobec pracownika; w takim przypadku pracownikowi przysługuje odszkodowanie w wysokości wynagrodzenia za okres wypowiedzenia, a jeżeli umowa o pracę została zawarta na czas określony lub na czas wykonania określonej pracy – w wysokości wynagrodzenia za okres 2 tygodni. Na podstawie § 2 oświadczenie pracownika o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia powinno nastąpić na piśmie, z podaniem przyczyny uzasadniającej rozwiązanie umowy. Przepis art. 52 § 2 stosuje się odpowiednio. Rozwiązanie umowy o pracę z przyczyn określonych w § 1 i 1¹ pociąga za sobą skutki, jakie przepisy prawa wiążą z rozwiązaniem umowy przez pracodawcę za wypowiedzeniem (§ 3).

Odpowiednie stosowanie art. 52 § 2 k.p. oznacza, iż rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracodawcy nie może nastąpić po upływie 1 miesiąca od uzyskania przez pracownika wiadomości o okoliczności uzasadniającej rozwiązanie umowy.

Jak wskazuje Sąd Najwyższy, z art. 55 § 1¹ k.p. wynika, że w celu oceny zasadności rozwiązania przez pracownika umowy o pracę bez wypowiedzenia, w pierwszej kolejności należy rozstrzygnąć, czy pracodawca naruszył podstawowy obowiązek (obowiązki) wobec pracownika, dopiero pozytywna odpowiedź na to pytanie aktualizuje konieczność rozważenia, czy naruszenie to miało charakter ciężki (zob. wyr. Sądu Najwyższego z dnia 27 lipca 2012 r., I PK 53/12, LEX nr 1350592).

Jednym z podstawowych obowiązków pracodawcy jest bezsprzecznie obowiązek terminowej wypłaty należnego wynagrodzenia określony w art. 85 k.p., zgodnie z którym wypłaty wynagrodzenia za pracę dokonuje się co najmniej raz w miesiącu, w stałym i ustalonym z góry terminie (§ 1). Wynagrodzenie za pracę płatne raz w miesiącu wypłaca się z dołu, niezwłocznie po ustaleniu jego pełnej wysokości, nie później jednak niż w ciągu pierwszych 10 dni następnego miesiąca kalendarzowego (§ 2). Jeżeli ustalony dzień wypłaty wynagrodzenia za pracę jest dniem wolnym od pracy, wynagrodzenie wypłaca się w dniu poprzedzającym (§ 3).

Jednocześnie, chociaż nieterminowe wypłacanie nawet jednego składnika wynagrodzenia lub innych należności ze stosunku pracy (np. należności z tytułu podróży służbowych) może uzasadniać zastosowanie trybu rozwiązania stosunku pracy o którym mowa w art. 55 § 1¹ k.p., jednak ciężkość naruszenia powinna być oceniana z uwzględnieniem okoliczności sprawy, np. z jednej strony, gdy w grę wchodzi powtarzalność i uporeczywość zachowania pracodawcy, z drugiej zaś – gdy dany składnik wynagrodzenia jest sporny, a pracodawca uważa, w oparciu o usprawiedliwione argumenty, roszczenie pracownika za nieuzasadnione. Nie należy jednakowo traktować pracodawcy, który w ogóle nie wypłaca wynagrodzenia oraz pracodawcy, który wypłaca je częściowo. W obu wypadkach jest to naruszenie przez pracodawcę podstawowego obowiązku, ale w razie wypłacenia części wynagrodzenia nie zawsze jest to naruszenie ciężkie. Konieczne jest wówczas dokonanie oceny winy pracodawcy oraz wagi naruszonych lub zagrożonych interesów pracownika. Ocena wagi naruszonych lub zagrożonych interesów pracownika może zaś podlegać indywidualizacji w różnych stanach faktycznych (zob. wyr. Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2012 r., II PK 220/11, LEX nr 1211159).

W przypadku wielokrotnego naruszenia podstawowego obowiązku pracodawcy w postaci niewypłacania wynagrodzenia termin 1 miesiąca powinien być liczony od momentu dowiedzenia się o tym przez pracownika. W okolicznościach sprawy możliwe jest więc przyjęcie, że termin ten jest zachowany, gdy pracownik składa oświadczenie o rozwiązaniu umowy w ciągu miesiąca od dnia ostatniego naruszenia obowiązku przez pracodawcę (zob. wyr. Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2013 r., II PK 25/13, LEX nr 1413153; podobnie wyr. Sądu Najwyższego z dnia 8 sierpnia 2006 r., I PK 54/06, OSNP 2007/15-16/219, M.P.Pr. (...)). Sąd orzekający w pełni podziela powyższe stanowisko.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż do rozwiązania umowy doszło na skutek oświadczenia powoda o rozwiązaniu umowy w trybie natychmiastowym, gdyż znaczenie ma data dotarcia oświadczenia do adresata, a nie ewentualna niezasadność złożonego oświadczenia. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż w chwili złożenia przez powoda oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia nie zaszły przesłanki uzasadniające rozwiązanie stosunku pracy w tym trybie, bowiem pozwana terminowo wypłaciła powodowi należne wynagrodzenie za okres ostatnich 3 miesięcy, tj. za miesiące czerwiec, lipiec oraz sierpień 2012 roku. Ostatnim nieterminowo wypłaconym wynagrodzeniem były wynagrodzenie należne za maj 2012 roku, jednakże podkreślić należy, iż przekroczenie terminu nie było znaczne i wynosiło jedynie 3 dni. Postępowanie wykazało również, iż należności z tytułu delegacji służbowych również zostały wypłacone i to w terminie. Odnośnie wynagrodzenia za pracę w godzinach nocnych należy mieć na uwadze, iż stanowiło ono jedynie nieznaczną część dochodu uzyskiwanego przez powoda ze stosunku pracy, zatem brak jego wypłaty nie może stanowić ciężkiego i to zawinionego naruszenia. Tym samym, nie sposób uznać, iż pozwana dopuściła się wobec powoda rażącego naruszenia podstawowych obowiązków

pracodawcy uzasadniającego rozwiązanie umowy o pracę w trybie art. 55 § 1¹ k.p., w związku z czym powodowi nie przysługuje odszkodowanie.

Powód nie jest uprawniony do żądania od pozwanej zapłaty tytułem diet za podróże służbowe oraz ryczałtów za noclegi.

Zgodnie z art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (Dz.U. z 2004 r., Nr 92 poz. 879 ze zm.) kierowcy w podróży służbowej, przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem tego zadania służbowego, ustalane na zasadach określonych w przepisach art. 77⁵ § 3-5 k.p.

Wobec braku obowiązywania u pozwanej układu zbiorowego pracy regulującego szczegółowe zasady wypłacania należności z tytułu podróży służbowych, a także nieuregulowania tej kwestii w indywidualnej umowie o pracę powoda bądź w Regulaminie wynagradzania, rozliczenie ww. należności winno odbyć się, zgodnie z art. 77⁵ § 2 oraz 5 k.p., na zasadach ustalonych dla pracowników zatrudnionych w państwowych oraz samorządowych jednostkach sfery budżetowej.

Zgodnie z § 2 pkt 1 oraz pkt 2 lit b uchylonego z dniem 1 marca 2013 roku Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U. z 2002 r., Nr 236 poz. 1991 ze zm.) z tytułu podróży, odbywanej w terminie i w państwie określonym przez pracodawcę, pracownikowi przysługują diety oraz zwrot kosztów noclegów.

Wysokość diety za dobę podróży oraz limitu na nocleg w hotelu w poszczególnych państwach została określona w załączniku do rozporządzenia i wynosi odpowiednio: w przypadku podróży do Austrii 45 oraz 100 euro, w przypadku podróży do Belgii 45 oraz 160 euro, w przypadku podróży do Holandii 42 oraz 120 euro, w przypadku podróży do Niemiec 42 oraz 103 euro, w przypadku podróży do (...) oraz 105 euro. Jednakże, na podstawie § 9 ust. 2 w razie nieprzedłożenia rachunku za nocleg, pracownikowi przysługuje ryczałt w wysokości 25% limitu.

Między stronami bezsporne było, iż powód w ramach swoich obowiązków odbywał zagraniczne podróże służbowe do Austrii, Belgii, Holandii, Niemiec oraz W., za co przysługiwały mu diety oraz 25% ryczałtu za noclegi. W związku z podróżami za okres od kwietnia do września 2012 roku powodowi przysługiwała łącznie kwota 21.795,85 zł, na którą składały się kwota 13.831,85 zł tytułem diet oraz kwota 7964 zł tytułem ryczałtu. Pozwana wypłaciła powodowi za ten okres diety oraz ryczałt za noclegi w formie zaliczek, których suma wynosiła łącznie 25.066 zł. Powód, na którym spoczywał w tym zakresie ciężar dowodowy nie wykazał, iż przelewy przedłożone przez pozwaną dotyczyły wcześniejszego okresu zatrudnienia. W ocenie Sądu, rozliczenie należnych diet i ryczałtów winno odbywać się całościowo przy uwzględnieniu ewentualnie występujących niedopłat oraz nadpłat w poszczególnych miesiącach, które powinny zostać „przeniesione” na kolejne okresy. Tym bardziej, że rozliczenia podróży służbowych dokonywano głównie zaliczkowo, a ostatecznie rozliczano na koniec miesiąca. Inny sposób rozliczenia diet powodowałby po stronie pracownika nieuzasadniony i niezgodny z zasadami współżycia społecznego przychód, a wręcz nienależne świadczenie. Tym samym, bezsprzecznie stwierdzić należy, iż powód otrzymał od pozwanej całość należności wynikających z tytułu zagranicznych podróży służbowych.

Częściowo uzasadnione okazało się roszczenie powoda o zapłatę dodatku za pracę w porze nocnej.

Zgodnie z art. 151⁸ § 1 k.p. pracownikowi wykonującemu pracę w porze nocnej przysługuje dodatek do wynagrodzenia za każdą godzinę pracy w porze nocnej w wysokości 20% stawki godzinowej wynikającej z minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów. Z mocy § 2 w stosunku do pracowników wykonujących pracę w porze nocnej stale poza zakładem pracy dodatek, o którym mowa w § 1, może być zastąpiony ryczałtem, którego wysokość odpowiada przewidywanemu wymiarowi pracy w porze nocnej.

W pierwszej kolejności pokreślić należy, iż obowiązujący u pozwanej Regulamin pracy ustalił godziny pracy w porze nocnej w sposób sprzeczny z przepisami Kodeksu pracy. Pozwana określiła, iż za porę nocną uważa się okres trzech

godzin pomiędzy godz. 0:00 a 7:00 (§ 18 Regulaminu pracy), podczas gdy, art. 151⁷ § 1 k.p. stanowi, iż pora nocna obejmuje 8 godzin między godzinami 21⁰⁰ a 7⁰⁰. Takie określenie pory nocnej przez pozwaną narusza dyspozycję art. 9 § 2 k.p., zgodnie z którym postanowienia układów zbiorowych pracy i porozumień zbiorowych oraz regulaminów i statutów nie mogą być mniej korzystne dla pracowników niż przepisy Kodeksu pracy oraz innych ustaw i aktów wykonawczych. Wobec powyższego określone przez pozwaną godziny nocne nie obowiązują powoda, którego czas pracy w porze nocnej należy ustalić zgodnie z art. 151⁷ § 1 k.p. w sposób najbardziej korzystny dla pracownika.

Jedynie na marginesie Sąd zaznacza, iż ustawa o czasie pracy kierowców nie zawiera autonomicznej definicji pracy w porze nocnej, bowiem zgodnie z art. 2 pkt 6a definicja pory nocnej zawartą w tym przepisie stosuje się wyłącznie do celów ustalania czasu pracy kierowców, który w przypadku jej wykonywania w porze nocnej nie może przekraczać 10 godzin w danej dobie (art. 21).

Pozwana nie kwestionowała samej pracy powoda w porze nocnej, a także godzin doby, w których odbywała się ta praca. Okoliczności te zostały jednoznacznie wykazane odczytami z urządzeń rejestrujących czas pracy powoda-kierowcy. Czas pracy powoda w porze nocnej uzależniony jest od przyjęcia dokładnych godzin jej obowiązywania i wynosi łącznie: 219:54 godz. w przypadku ustalenia pory nocnej w godz. 21:00-05:00; 210:47 godz. w przypadku ustalenia pory nocnej w godz. 22:00-06:00; 188:38 godz. w przypadku ustalenia pory nocnej w godz. 23:00-07:00. Zdaniem Sądu wobec niezgodnego z przepisami uregulowania pory nocnej przez pozwaną powodowi należy się wynagrodzenie za pracę w godzinach nocnych według najbardziej korzystnego dla niego wyliczenia. Obowiązek rzetelnego prowadzenia dokumentacji pracowniczej zgodnej z obowiązującymi przepisami spoczywa na pracodawcy, zaś naruszenia w tym zakresie nie mogą skutkować negatywnie dla pracownika. Najbardziej korzystne dla powoda jest zatem przyjęcie obowiązywania pory nocnej w godz. 21:00-05:00, wobec czego powodowi przysługuje dodatek w kwocie 2323,58 zł. Pozwana nie uregulowała tych należności na rzecz powoda.

Podkreślenia wymaga, iż z uwagi na obszerność zebranego materiału dowodowego obejmującego w zdecydowanej większości rozliczenia godzin pracy powoda, w tym także w formie wydruków z plików pobranych z urządzeń rejestrujących czas pracy kierowców, ustalając wysokość diet oraz ryczałtów z tytułu podróży służbowych, a także dodatku z tytułu pracy w porze nocnej, Sąd podzielił w całości opinię biegłego sądowego P. B., jako sporządzoną przez specjalistę z zakresu analizy czasu pracy kierowców. Zaznaczyć przy tym należy, iż mimo zastrzeżeń zgłoszonych przez strony do opinii głównej oraz pierwszej opinii uzupełniającej (vide k.279-281, 286-286 verte, 389), strony ostatecznie nie kwestionowały ustaleń biegłego poczynionych w drugiej opinii uzupełniającej i nie wnosiły do niej jakichkolwiek zastrzeżeń (vide k.422, 426-428).

Zarzut potrącenia podniesiony przez pozwaną nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 498 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelnością drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym (§ 1). Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej (§ 2). Na podstawie art. 499 k.c. potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe.

Skuteczność oświadczenia o potrąceniu wierzytelności zależy od spełnienia przesłanek określonych w art. 498 § 1 k.c., tj. wzajemności, jednorodzajowości, wymagalności oraz zaskarżalności wierzytelności. Jednakże, zaznaczyć przy tym należy, iż zgodnie z ugruntowanym i podzielanym przez tut. Sąd orzecznictwem Sądu Najwyższego wzajemność wierzytelności oznacza, że oświadczenie o potrąceniu wywołuje skutki określone w przepisach prawa materialnego tylko wówczas, gdy obie potrącanie wierzytelności rzeczywiście przysługują osobom będących względem siebie jednocześnie dłużnikami i wierzycielami (zob. wyr. Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2011 r., IV CSK 488/11, LEX

nr 1131137). W konsekwencji, potrącenie wierzytelności możliwe jest jedynie w przypadku kiedy obie wierzytelności przedstawione do kompensacji rzeczywiście istnieją.

Jednocześnie, zgodnie z art. 87 § 1 k.p. z wynagrodzenia za pracę – po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne oraz zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych – podlegają potrąceniu tylko następujące należności: 1) sumy egzekwowane na mocy tytułów wykonawczych na zaspokojenie świadczeń alimentacyjnych; 2) sumy egzekwowane na mocy tytułów wykonawczych na pokrycie należności innych niż świadczenia alimentacyjne; 3) zaliczki pieniężne udzielone pracownikowi; 4) kary pieniężne przewidziane w art. 108. Podkreślić przy tym należy, iż możliwość potrącenia zaliczki z wynagrodzenie (czy też z innych należności przysługujących pracownikowi) winna być uzależniona od spełnienia przesłanki z art. 124 § 1 k.p., tj. od powierzenia z obowiązkiem zwrotu albo do wyliczenia się.

Pozwana w żaden sposób nie wykazała, iż powierzenie powodowi zaliczek na poczet diet z tytułu podróży służbowych odbyło się w warunkach zobowiązania do zwrotu albo wyliczenia się. Nadto, w chwili złożenia oświadczenia o potrąceniu wierzytelności dokonanego pismem z 18 grudnia 2012 roku nie były wymagalne. Art. 455 k.c. stanowi, iż jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Pozwana nie określiła terminu, w jakim powód miał rozliczyć się z powierzonych zaliczek, a wezwanie do zapłaty kwoty powierzonych zaliczek nastąpiło dopiero w piśmie z 9 kwietnia 2013 roku.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne oraz rozważania prawne, na podstawie przywołanych przepisów, Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2323,58 zł tytułem dodatku za pracę w godzinach nocnych wraz z ustawowymi odsetkami od 31 stycznia 2013 roku, przy czym o odsetkach orzeczono zgodnie z art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p. W pozostałym zakresie powództwo należało oddalić.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. W ocenie Sądu, w sprawie zaistniały szczególne okoliczności uzasadniające odstąpienie od obciążenia powoda jako strony przegrywającej proces kosztami postępowania, bowiem ustalenie ostatecznej wysokości roszczenia przysługującego powodowi wymagało specjalistycznych wiadomości, które możliwe były do wyjaśnienia jedynie poprzez powołanie biegłego sądowego z zakresu wynagrodzeń i czasu pracy kierowców. Sąd miał również na względzie, iż pozwana jako pracodawca winna prowadzić w sposób rzetelny dokumentację i na bieżąco wypłacać wszystkie należności ze stosunku pracy. Pracownik nie ma obowiązku weryfikować tych rozliczeń.